

Crítiques

La naturalesa de les coses

★★★★★

Olafur Eliasson

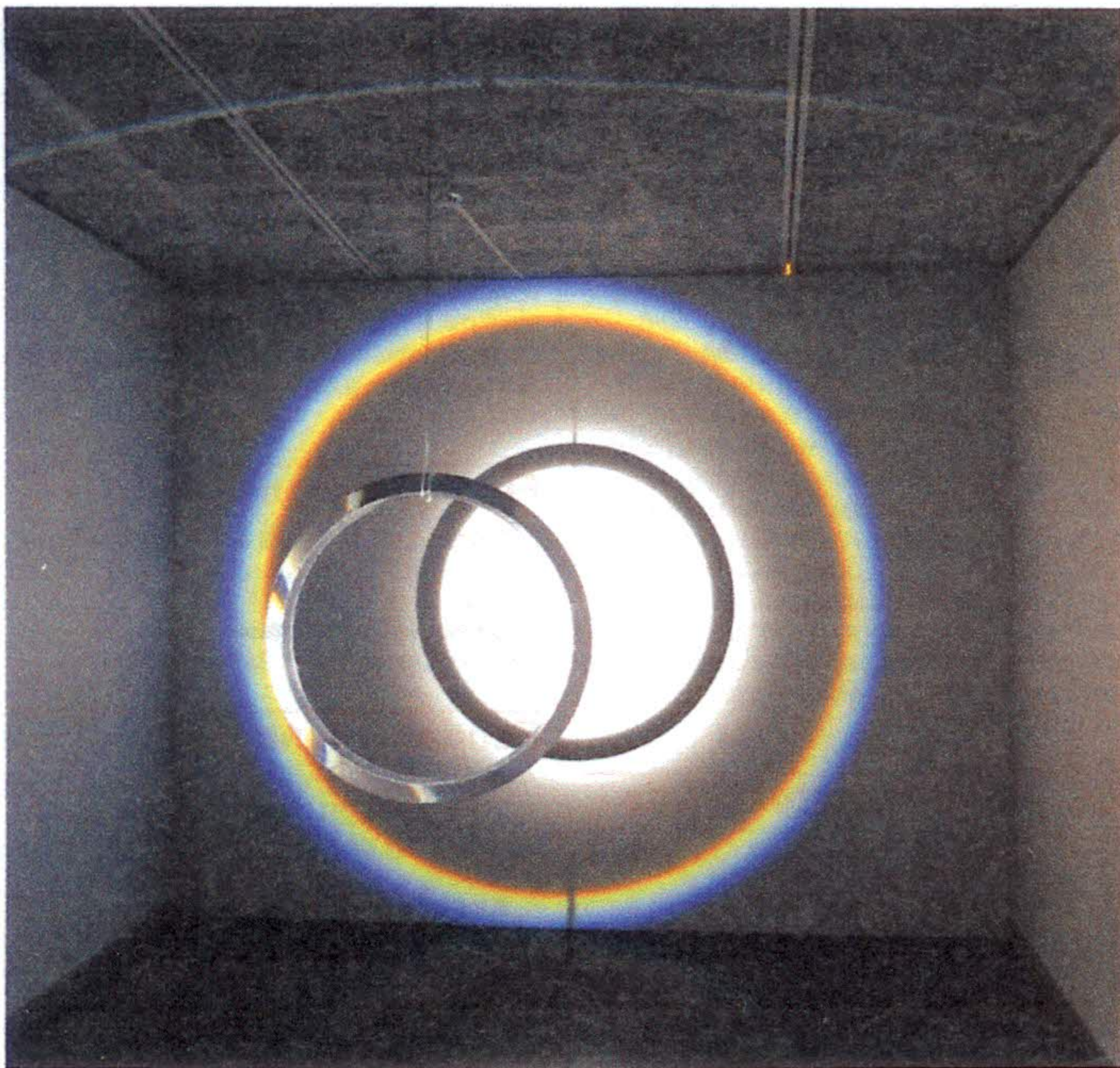
Fundació Joan Miró.

Fins al 28 de setembre.

Si Dan Flavin és un dels primers artistes que va fer de la llum una obra d'art, es pot dir que Olafur Eliasson (Copenhaguen, 1967) és el que ha fet entrar al museu les postes de sol. D'acord, dit així pot semblar cursi, i fins i tot kitsch. Però qui no s'ha meravellat mai davant d'un sol rogent? Aquesta, i no tant l'obra en si, és la clau de l'art d'Eliasson: els efectes lumínics, ja siguin colors, ombres o reflexos, i els canvis propiciats en la percepció visual. Miralls circulars i ovalats recreant trajectòries solars i pintures amb gammes de colors i fotografies de roques captades des de tots els seus costats, ens confirmen el seu interès per la transitòria naturalesa de les coses. Però si bé la natura està a la base del seu treball, és la tecnologia de les nou instal·lacions lumíniques que ara presenta a la Fundació Miró el que més impressiona.

Your space embracer i *Round rainbow* (la podeu veure a la imatge inferior) pertanyen del mateix sistema: una anella que gira lentament davant d'un projector provoca reflexos circulars que recorren la sala. En la primera, l'anella de mirall crea un fi cercle de llum que ens fa pensar en els eclipsis lunars, mentre l'anella prismàtica de l'altra fa que s'hi afegeixi un segon cercle amb els colors de l'arc iris. Com si es tractés d'un *adagio* musical, aquestes ones visuals hipnotitzen el

visitant pel seu moviment. En canvi, la sèrie estàtica de *Corner extension* crea una il·lusió de perspectiva i profunditat que ens obliga a aguditzar els sentits, allargant les parets més enllà de les seves dimensions reals. Així mateix, el curiós *Yellow double hung window* recrea el feix d'una llum de tarda entrant per una finestra fictícia. L'espai esdevé, doncs, una il·lusió òptica gràcies a un joc de llums, tan simple i complex, tan elemental i refinat, com una posta de sol. La cosa es complica a *The afterimage cinema*, una projecció d'una vintena de llums amb formes geomètriques i colors diferents, que se sobreposen i alternen creant una seqüència de resultats canvians. Com a *Who is afraid*, en què l'artista il·lumina tres discos de vidre tenyits amb els colors primaris—groc, magenta i cian—el moviment dels quals projecta sobre les parets cercles de colors complementaris—verd, taronja, morat... Aquestes dues instal·lacions evidencien la importància creativa de l'espectador, que al cap i a la fi és qui crea amb la seva mirada els efectes de les llums. Perquè finalment Olafur Eliasson no és l'únic autor de la mostra, ell és només qui hi posa els elements bàsics perquè pugui tenir lloc. D'aquí sorgeix *The cubic structural evolution project*, tres tones de peces del clàssic joc de construccions Lego que el visitant pot muntar i desmuntar. És una manera més de dir-nos que l'experiència òptica també és física. —Joana Hurtado



'Round rainbow': Eliasson hi posa els elements i l'art surt dels ulls del visitant.

Uncover

★★★★★

Nuria Canal

Fundació Suñol.

Fins al 13 de setembre.

Uncover vol dir 'destapar', 'descobrir'. I això és el que ha fet Nuria Canal (Burgos, 1965), revelar els fantasmes que habiten els espais, ensenyar allò que els ocupa i que no sempre veiem. Com? Doncs sense evidències, utilitzant uns fils transparents que es veuen en funció de la llum. A través de cinc fotografies, Canal ens proposa un recorregut pels seus llocs més preuats, i com és habitual en el mitjà, fixa així les restes del passat. Els fils teixeixen aquí una xarxa de records, que pot ser densa o etèria, segons com ho il·lumini la nostàlgia. Però això només és un exemple, el cas personal de l'artista, que s'afegeix a l'experiència que proposa *in situ* al visitant. Perquè el cub blanc del *Nivell Zero* també s'omple de fils transparents que l'artista ha tensat des de totes les parets fins a l'únic objecte que presideix la sala, un



Xarxes de records habiten els espais.

banc. Ara bé, les aparences enganyen: apropar-s'hi és quasi impossible, i ja no diguem seure-hi. Els fils, fràgils i durs alhora, invisibles però presents, marquen el camí, i alhora proposen infinites variants d'un recorregut laberíntic. No es tracta d'esperar, impassible, davant del que veiem, sinó d'avançar tot el que es pugui, allunyant-nos així d'un coneixement apriorístic de l'espai i, evidentment, de l'art. —J.H.

Obra única

Que s'aixequi el teló

Instal·lació, de Jordi Benito.

Galeria 9MA. Fins al 15 de setembre.

És un paisatge desconcertant, numèric, seqüenciat en ordre i desordre. És escenografia de la idea, del concepte, que va i ve, com els artistes o els músics a l'escenari; que s'encén i s'apaga com els focus. Jordi Benito sotmet l'espai al poder de les peces il·luminades i al de la subversió dels objectes, amb pianos i campanes, habituals en l'obra de l'artista conceptual. Com si fos en un espai físic capgirat, on tot ressona, es presenta com l'espectacle de l'art en acció. Amb taules que han canviat de sentit i ús. Amb neons o incisions sorprenents: "El nombre 1 és

la unitat natural, el nombre i és la unitat imaginària i el nombre e i el nombre tt són dos nombres irracionals, transcendent; és a dir, nombres reals que no poden ser solució d'una equació algebraica... Comprends ara la bellesa intrínseca de la igualtat e i tt = -1?". No, no es comprèn racionalment. Sumar art, ciència i comunicació, llenguatge matemàtic i imaginació, és empresa impossible. Tampoc no és això. Com un director teatral o d'orquestra, l'artista repassa el guió, la partitura, reorganitzant el llenguatge escènic. El matemàtic es torna estètic; el musical, en exercici visual; el pictòric, en elèctric. Fins que l'obra s'ha acabat. —Carolina Tubau

